

Naar betere samenwerking Onderwijs - Zorg - Jeugd op het MBO

Als de startsessie van 24 oktober over het vormen van MBO-knooppunten in Zuid-Limburg één ding duidelijk heeft gemaakt, dan is het wel dat het thema leeft. De opkomst was hoog. "Er zijn zelfs meer mensen dan zich hebben aangemeld", concludeerde gespreksleidster Simone van Trier bij aanvang van de bijeenkomst 'Naar betere samenwerking Zorg-Onderwijs-Jeugd op het MBO'.

De startsessie in het VISTA College in Maastricht was het gezamenlijk initiatief van het VISTA College, het Programmabureau Trendbreuk, de zestien Zuid-Limburgse gemeenten en de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Limburg. "We zijn hier vanwege de hardnekkige achterstanden van Zuid-Limburg. Daar moeten we met z'n allen iets aan doen, zodat de kinderen die hier opgeleid worden kansrijk en gezond zijn. Vanavond verkennen we wat

het ons en de studenten zelf brengt als je onderwijs en zorg verknoopt", vatte Simone van Trier het doel van de bijeenkomst samen.

De cijfers

Zij gaf als eerste het woord aan Maria Jansen, de programmaleider van de academische werkplaats. Die gaf een toelichting op een nulmeting waarin de situatie van de 12.000 MBO-leerlingen in Zuid-Limburg is vergeleken met die van HBO- en WO-leerlingen. De nulmeting laat zien dat MBO-leerlingen in alle leefgebieden gemiddeld meer problemen hebben. Ze ervaren bijvoorbeeld een minder goede gezondheid, hebben hogere zorgkosten, voelen zich vaker eenzaam en hebben vaker budgetproblemen. Duidelijk is ook dat studenten MBO I en II het meest kwetsbaar zijn. "Dit is niet een probleem van het MBO. Het is een probleem van ons allemaal dat

we ook alleen met z'n allen kunnen oplossen. De cijfers brengen de ongelijke start helder in beeld", zei Maria Jansen. Wethouder Jordy Clemens van de gemeente Heerlen sprak van een enorme maatschappelijke opgave. Jos Kusters, de vertrekkend voorzitter van het college van bestuur van het VISTA College, zei het "hartstikke fijn" te vinden dat de cijfers nu in een overzichtelijke factsheet op tafel liggen.

Preventief

Volgens hem doen professionals van de scholen fantastisch werk, maar is dat onvoldoende om de problemen op te kunnen lossen. Het VISTA College en de gemeenten willen daarom knooppunten van welzijn en zorg op de scholen inrichten. "We willen vanuit diverse disciplines professionals rondom die leerling in kunnen zetten, van Jeugdzorg tot schuldhulpverlening. Dan ben je er tijdig bij en kun je problemen integraal benaderen." Het idee is dat jongeren dan eerder hulp zullen zoeken. Zo worden problemen eerder opgespoord en waar mogelijk verholpen. Ook bij het ministerie van Onderwijs, Wetenschap en Cultuur leeft de gedachte dat knooppunten preventief kunnen werken. "Wij zijn als ministerie dan ook zeer

geïnteresseerd", vertelde Sander Baljé van OCW. Jordy Clemens benadrukte nog eens dat gemeenten een zorgtaak hebben en de school een van de plekken is waar hulp geboden kan worden. "Maar dat doen wij ook in wijken."

Inspiratieregio

Punt is dat elke gemeente een eigen aanpak heeft, merkte Jos Kusters op. "We hebben leerlingen uit meerdere gemeenten en willen met knooppunten graag op een Zuid-Limburgse schaal werken. Het zou daarom goed zijn als we uitspreken dat we hier iets van gelijkvormigheid in willen krijgen." Duidelijk is dat gemeenten de trend samen moeten breken, zei Jordy Clemens. "En dat gesprek wordt gevoerd. Als je weet 'ik doe het voor het kind' dan kun je het niet fout doen." Toch zijn er wel zaken waar je tegenaan loopt, zoals de privacywetgeving, merkte Sander Baljé op. "Wat dat betreft is het heel mooi dat Zuid-Limburg nu is aangewezen als inspiratieregio voor de samenwerking van onderwijs, zorg en jeugd. Dat zal zeker bijdragen aan oplossingen", zei hij. Een beleidsmedewerker van de Provincie

Limburg in de zaal liet weten dat de Provincie de ontwikkelingen kan en wil stimuleren en ondersteunen. Ook klonk vanuit de zaal de vraag of het bedrijfsleven niet bij de knooppunten betrokken moet worden, gelet op de vele leerlingen die stage lopen. "Dat is een interessante opmerking. Die neem ik ter harte", antwoordde Jos Kusters. Waarop Simone van Trier de discussie afrondde met de opmerking dat mogelijk ook de ouders erbij betrokken moeten worden. "Voer voor discussie straks in de werkgroepen."

De ervaringsdeskundigen

Voordat het publiek in werkgroepen aan de slag ging, volgde eerst nog een gespreksronde waarin de ervaringsdeskundigen met elkaar in discussie gingen. En dat leverde een aantal interessante uitspraken op:

Jack Meijers MBO-coach op school vanuit de jeugdhulpverlening: *"De hulp die ik verleen is laagdrempelig, studenten komen naar mij toe. En als dat nodig is, kan ik hen doorverwijzen. De top drie van problemen die ik zie, zijn: huisvesting, financiële problemen en de gezinssituatie. Vanwege dat laatste willen jongeren vaak thuis weg en dan ontstaan die andere twee problemen."*

Lila Kosman, lid centrale studentenraad *"Ik denk dat niet iedereen van elkaar weet welke problemen iemand heeft. Wat ik wel weet, is dat school voor iemand met problemen thuis ook afleiding kan betekenen. Ik ken zo iemand, die op school juist enthousiast en blij is."*

Manja de Lang, geeft mindfulness lessen aan leerlingen. *"Het is heel belangrijk om een pas op de plaats te maken en je af te*

vragen wat er speelt. Zodat de leerling het gevoel krijgt; ik word gezien en gehoord. Maak jongeren er van bewust dat ze zelf keuzes kunnen maken, het is hun leven. Ga niet aanbodgericht te werk, maar vraag hen wat ze nodig hebben. Zodat ze sterker worden. En ontlast kinderen op school als dat nodig is. Geef ze de ruimte."

Naomi Huffner, lid centrale studentenraad: *"Ik denk dat het MBO-knooppunt een goed idee is. Alleen weten sommige jongeren zelf niet waar ze behoefte aan hebben."*

Elian Claassen, intern begeleider studenten VISTA College: *"Jongeren hebben vaak meerdere problemen tegelijk en die nemen ze mee naar school. Docenten zijn zeer welwillend, maar door de aandacht voor het curriculum blijft er niet genoeg tijd over om kinderen te helpen. Ik denk dat we leerlingen gelijke kansen kunnen geven met ongelijk onderwijs, ofwel: ongelijke ondersteuning. En als leerlingen zelf niet aan kunnen geven wat zij aan ondersteuning nodig hebben, moeten wij hen hierin helpen."*

De opbrengst van de werkgroepen

De aanwezigen gingen in een slotronde in werkgroepjes met elkaar in discussie. Dat gebeurde aan de hand van drie vragen:

- Wat is nodig om het toekomstperspectief van MBO-leerlingen verder te verbeteren?

- Wat is nodig om te komen tot goed functionerende MBO-knooppunten?
- Wat ga jij morgen oppakken, veranderen, initiëren?

De opbrengst was indrukwekkend. "Jullie hebben op alle vragen antwoord gegeven en echt veel vellen volgeschreven. De organisatie gaat dit allemaal inventariseren en dat koppelen we naar jullie terug. Wat ik zelf zag, is dat vooral bij die laatste vraag de meeste energie zat: ik wil actie, ik wil doen", concludeerde Simone van Trier. Daarop vroeg ze de zaal nog eens: wat ga jij morgen doen? Dat leverde verschillende reacties op, maar een van de belangrijkste is misschien nog wel dat de startsessie zeker een vervolg moet krijgen. Opdat de plannen voor MBO-knooppunten breder bekend worden. Of, zoals Naomi Huffner tot slot zei: "Het was een super bijeenkomst. Graag vaker dit soort bijeenkomsten!"

